نگاه

روند صلح میانمار و مساله «سوچی»

به‌تازگی در بانکوِ، پایتخت تجاری و آلوده میانمار، تجمعات و شعارهایی شنیده می‌شود که خواستار لغو قانون ۵۹ اف در این کشور است؛ قانونی که اخیرا در مجلس این کشور تصویب شده است و به موجب آن آنگ سان سوچی از رهبران حزب اتحاد ملی دموکراسی برمه حق شرکت در انتخابات سال ۲۰۱۵ این کشور را نخواهد داشت. آنگ سان سوچی برنده جایزه صلح نوبل و از رهبران حزب اتحاد ملی دموکراسی در برمه است که به مبارزه با رژیم دیکتاتوری‌ای که در جنوب‌شرقی آسیا بیش از نیم‌قرن سلطه داشته پرداخته است. مبارز سرسخت و شناخته‌شده ۶۸ساله‌ای که ۱۲ سال از عمر خود را در حبس خانگی گذراند. بعد از تحریم انتخابات سال ۲۰۱۱ توسط حزب آنگ سان سوچی (حزب اتحاد ملی دموکراسی) به‌دلیل نامعادلانه‌بودن آن انتخابات، این حزب در انتخابات سال ۲۰۱۲ نوانست، ۴۳ کرسی از ۴۴ کرسی این کشور را کسب کند و با اکثریت قاطع به پیروزی در این انتخابات دست یابد.

در حالی که پیروزی آنگ سان سوچی در انتخابات ریاست‌جمهوری این کشور در صورت کاندیداشدن بسیار محتمل است اما با وجود قانونی که به موجب آن قوانی که قوام رجه یک آنها دارای تابعیت غیر این کشور هستند از شرکت در انتخابات محروم خواهند بود و با درنظرگرفتن ازدواج سوچی با فردی انگلیسی و همچنین تابعیت انگلیسی دو فرزند پسر وی، آنگ سان سوچی عملا قادر به شرکت در این انتخابات نخواهد بود. این درحالی است که هوگو سوایر، وزیر امور خارجه بریتانیا در سفر رانویه خود به این کشور نیز به وجود بند ۵۹ اف در قانون انتخابات اشاره و از آن انتقاد کرده و از دولت این کشور خواسته است با اصلاح این بند از قانون انتخابات، امکان شرکت و رقابت در انتخابات ریاست‌جمهوری این کشور که در سال ۲۰۱۵ برگزار می‌شود را برای همه شهروندانش فراهم کند و در ادامه سخنان خود به دولت این کشور متذکر شده است که در صورت عدم اصلاح این بند، انتخابات این کشور منصفانه‌نخواهد بود و باعث ازبین‌رفتن اعتبار این انتخابات و در نتیجه غیردموکراتیک‌بودن دولت این کشور خواهد شد. این در حالی است که کارشناسان معتقدند توجه بیش از حد دیپلماتیک روی مساله رییس‌جمهورشدن آنگ سان سوچی باعث شده که نیاز به انجام اصلاحات در زمینه‌های دیگر در این کشور نادیده گرفته شود از جمله مساله قدرت بی‌حدوحصر نیروهای ارتش، به‌ویژه در مجلس که از موانع اصلی مذاکرات صلح با اقلیت‌های قومی است. در این زمینه، رجارد هرسی تحلیلگر سیاسی در بانکوِن نیز می‌افزاید لایحه ۵۹ اف مورد اعتراض است، به این جهت که به نظر می‌رسد این لایحه به طور مشخص برای منع شرکت آنگ سان سوچی در انتخابات ریاست‌جمهوری این کشور وضع شده است که چنین موادری در قانون اساسی این کشور بسیار دیده می‌شود زیرا کسانی که قانون اساسی را تدوین کردهاند نظامیان بوده‌اند که دو در نتیجه بسیاری از قوانین به نفع آنهاست. همچنین دو حکا سخنگوی تیم مشاوره سازمان مستقل «کاچین کیو» می‌گوید بیش از دهها گروه اقلیت قومی که برخی از آنها بزرگ‌ترین و طولانی‌ترین شورش‌های قومی در جهان را در این کشور به راه انداخته‌اند برای کنارگذاشتن مبارزات مسلحانه خود تقاضای استقلال بیشتر سیاسی، اقتصادی و فرهنگی دارند. این در شرایطی است که در حال حاضر مذاکرات به‌خوبی پیش می‌رود اما این مذاکرات در ادامه و در زمان مواجهه با قانون اساسی به مشکل برخواهد خورد. همچنین این گروه‌های مسلح که گروه «کیو» یکی از بزرگ‌ترین آنهاست، خواستار ادغام نیروهای مسلح خود با ارتش کشور هستند که این درخواست به شدت مورد مخالفت ژنرال‌های ارتش قرار گرفته است.

همین از تحلیلگران سیاسی میانمار در مصاحبه با خبرگزاری الجزیره می‌افزاید حل مساله تقسیم منابع و قدرت بین اقلیت‌های قومی مسلح و نیروهای مسلح دولتی در این کشور، مهم‌ترین مسائل پیش‌روی این کشور است.

با این حال بعنظر می‌رسد سیاست خارجی دولت‌های بریتانیا و آمریکا نتها روی مساله رییس‌جمهورشدن سوچی تمرکز دارد و نتها اشارتی ناقوه به مسائل اقلیت‌های قومی دارد در حالی که اگر مسائل قومی حل‌نشده باقی بماند احتمال شعلهورشدن این اختلافات و به آشوب کشیدنشدن و تعطیلی انتخابات ۲۰۱۵ بسیار زیاد خواهد بود. این درحالی است که ارتش در حال حاضر یک‌چهارم اعضای مجلس این کشور را تشکیل می‌دهد و به این ترتیب توانایی وتوکردن هر قانونی را دارد، به غیراز آن قوانین دارای پشتوانه‌های همچون سه‌وارتخته کلیدی و قدرت نخستوزیر این کشور نیز هست. همین «دیوسینیس» از تاقبول حقوق‌بشر در میانمار در نیویورک می‌گوید به نظر می‌رسد که جامعه جهانی تنها روی نتیجه کوتاهمدت تمرکز کرده و خواستار رییس‌جمهوری آنگ سان سوچی است بدون توجه به قدرت‌گرفتن روزافزون نیروهای نظامی در این کشور.

در چنین شرایطی هنوز مشخص نیست که آیا سوچی واجد شرایط شرکت در انتخابات نخستین خواهد شد یا خیر، این در حالی است که زمان به سرعت در حال سپری‌شدن است و سوچی برای تغییر این ماده قانونی به بیش از ۱۷۵ کرسی‌از ۴ احتیاج دارد که به‌نظر نظامی از ۵ درصد کرسی‌های مجلس را در اختیار دارند. کیو مین سن، وکیل حقوقی، بر اساس نتیجه تحقیق خود که در قسمت‌های مختلف کشور انجام شده است نظر مردم را در رابطه با بند قانونی ۵۹ اف پرسیده است که اکثر آنها موافق تغییر این قانون و رییس‌جمهوری خانم سوچی بودهاند ولی نکته قابل توجه در این تحقیق گروه‌های قومی میانمار هستند که بیش از اینکه نگران این بند قانونی باشند، خواستار داشتن وزرایی در مجلس کشور و کاهش دخالت نیروهای نظامی در مجلس و قوه‌قاضیه هستند و در نهایت مساله‌ای که برای این گروه‌ها مهم است داشتن نمایندگانی در مجلس کشور و دموکراتیک‌بودن روال نحوه رسیدگی به خواسته‌های آنهاست. اگرچه این گزارش درباره مساله خاص قومیات نمی‌کند اما به نظر می‌رسد که نتیجه آن می‌تواند رنگ خطری بالقوه برای توجه به قوانینی که مربوط به حقوق اقلیت‌های قومی این کشور است که این به معنای لزوم به‌رسیدنشاختن روند صلح، همگام با اصلاح قانون اساسی است. در این زمینه اندرو مکلود از استادان حقوق دانشگاه اکسفورد معتقد است جنایتها آنگ سان سوچی همچنان بر خواسته خود برای اصلاح این بند پافشاری کند اینگونه به نظر خواهد رسید که وی خواسته خود را برای رسیدن به پست رییس‌جمهوری بر خواست گروه‌های قومی ترجیح می‌دهد. در چنین شرایطی و در حالی که اکثر اقلیتهای کمینه ۳ اتیوی اصلاح و اجرای قانون این کشور را افراد مظلوم تشکیل می‌دهند، توجه به نتایج این تحقیق بسیار مهم به نظر می‌رسد. این در حالی است که از زمان آزادی سوچی از حصر خانگی در نوامبر ۲۰۱۰ تاکنون وی سعی کرده است تا حدود زیادی مطابق میل ژنرال‌هایی که مسوول تغییرات بزرگ اقتصادی و سیاسی هستند عمل کند، تا جایی که انتقادهایی به او وارد شده است که میتی بر اینکه این سازش‌های بسیار، نتها برای رسیدن وی به پست ریاست‌جمهوری کشور است. با وجود این در سخنان رییس‌جمهور و سخنگوی مجلس این کشور نشانههایی از تمایل برای بند قانونی و اجازه شرکت‌کردن آنگ سان سوچی در انتخابات سال ۲۰۱۵ ریاست‌جمهوری دیده می‌شود با این حال افراد دولتی متذکر شده‌اند که نباید برای تغییر و اصلاحات قانون اساسی، فشار بیش‌ازحد به دولت وارد کرد. در نهایت اینکه در حالی که تغییرها و تصمیم‌های اساسی درباره اصلاحات پشت پرده به سمت صورت می‌گیرد و سؤال اساسی این است که اصلاح‌طلبان در برمه تا چه اندازه خواهند توانست نظامیان را مجبور به واگذاری قدرت کنند؟ چیزی که مسلم است اکثر مردم برمه خواستار اصلاحات هستند و تفاوت بین آنها تنها در میزان و سرعت این اصلاحات است.

محمود عباس رییس دولت فلسطینی:

دولت یهودی را به رسمیت نمی‌شناسم

ترجمه: محمدعلی عسگری: این روزها مساله فلسطین به این دلیل اهمیت پیدا کرده است که جان کری وزیر امور خارجه آمریکا با ارایه طرحی قصد دارد طرفین را به یک توافق نهایی نزدیک کند. اما طرح کری که با پاسخ منفی فلسطینی‌ها مواجه شده، چیست و مقامات رسمی دولت خودگردان در و راس آنها محمود عباس دراین‌باره چه می‌گویند؟ آیا درست است که قرار است دولتی فلسطینی بدون حاکمیت و به پایتختی قدس شرقی تاسیس شده و در مقابل فلسطینی‌ها نیز اسراییل را به‌عنوان یک دولت یهودی به رسمیت بشناسند؟ آیا قرار است آمریکایی‌ها در مقابل فلسطینی‌ها که از سرزمین خودشان آواره شده‌اند غرامت بپردازند و آنها را از بازگشت به وطنشان منصرف سازند؟ مرزهای این دولت فلسطینی کجا خواهد بود و قرار است چه نیویی از آن مراقبت کند؟ چرا فلسطینی‌ها به لحاظ داخلی هنوز نتوانسته‌اند به یک آشتی ملی دست یابند؟ و... اینها پرسش‌هایی است که سردبیر روزنامه قطری الوطن در سعی که به راه‌افتاد داشته با محمود عباس در میان گذاشته است. از آنجا که دولت قطر با دولت فلسطینی روابطی چندان سرراست ندارد و حاکمان دوحه همچنان تخیم‌غایشان را در سید حماس می‌گذارند، این گفت‌وگو به یک مصاحبه بی‌پروا و چالشی تبدیل شده است که می‌تواند خواندنی باشد.

★ این روزها درباره طرح کری برای فلسطین حرف‌های زیادی زده می‌شود. فحوای این طرح چیست و چرا مقامات فلسطینی آن را مقبول و مردم فلسطین آن را مردود می‌دانند؟

من از اینجا شروع می‌کنم که این طرح از کجا پیدایش شد. چون از خلأ که نیامده است. ما رفتیم سازمان‌ملل متحد و به یک دولت ناظر تبدیل شدیم. دو ماه بعد از آن آمریکایی‌ها با ما تماس گرفتند و از ما خواستند به گفت‌وگوها بپیوندیم. ما فورا قبول کردیم و من ماه مارس بود که در غزستان با جان کری دیدار کردم. بعد از آن بود که رییس‌جمهور آمریکا آمد و تفاوق کردیم برمبنای مرزهای ۱۹۶۷ بنشینیم و گفت‌وگو کنیم.

★ شما در چه اصولی تاکید داشتید؟

بر همان مسایلی که روی میز است و به اصطلاح موضوعات مرحله نهایی نامیده می‌شود. یعنی قدس، شهرک‌ها، مرزها، امنیت، پناهجویان، آب و روابط دوجانبه. اینها دقیقا همان مسایلی است که در معاهده اسلو آمده است و متاسفانه طی ۲۰سال گذشته نتوانستیم تکلیی را در آن بدهیم. برای اینکه شما در جریان بخشی از آن قرار گیرید به مذاکراتی اشاره می‌کنم که به مدت هشت‌ماه با اولمرت داشتیم. اگر شما بخواهید با یاسر عرفات و هیچ‌کدام از این مسایل هم در نشده بود اما نتوانستیم هیچ رخنه‌ای در مواضع طرفین ایجاد کنیم.

★ اجازه بدهید به موضوع امنیت اشاره کنم. نتانیاهو پیشنهاد شما را برای بسط‌قلمرو نیروهای ناتو نپذیرفت.

بگذار نمونه‌ای را که گفتم تکمیل کنم. ما در آن موقع به یک شبه‌تفاق رسیده بودیم. نمی‌گویم توافق چون مسایلی بود که هنوز بحث نشده بود. مثل قدس. می‌توانستیم مساله پناهجویان را هم حل کنیم. مساله مرزها را می‌توانستیم با یک دادوستد ساده حل کنیم. یعنی ما چیزی بدهیم و چیزی بگیریم. اما اولمرت روی پاشنه پا ایستاد و گفت که همه اینها را رد کرد و ما دوباره از صفر باید شروع می‌کردیم. بعد به واشنگتن دعوت شدیم. بعد شرم‌الشیخ و بعد جلسه بی‌دری را در طول یکماه با او داشتیم که هیلاری کلینتون و سناتور جورج میچل هم بودند. حدود ۱۵ساعت ما با هم در خانه نتانیاهو ماندیم تا به نتیجه برسیم